

آشنایی با رشته مطالعات اسلامی سطح سه

ماده ۱- عنوان

عنوان رشته، سطح سه مطالعات اسلامیست.

تبصره: این رشته تنها توسط مرکز مطالعات اسلامی، وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه‌قابل اجرا است.

ماده ۲- تعریف رشته مطالعات اسلامی:

سطح سه مطالعات اسلامی، اولین مقطع از این رشته علمی ترویجی است، که طلاب، ضمن شناخت مبانی تشیع و فرق اسلامی، تاریخ و تمدن اسلام و آشنایی با ادیان و تاریخ جهان به زبان دوره، مهارت‌های لازم برای معرفی و تبلیغ آموزه‌های اسلامی و شیعی، ارتباط با اندیشمندان در عرصه بین‌الملل، تدریس و تحقیق در حد تحلیل و بررسی و پاسخگویی به نیازها در زمینه مطالعات اسلامی را پیدا می‌کنند و در پایان موفق به دریافت دانشنامه این رشته می‌شوند.

ماده ۳- اهداف رشته مطالعات اسلامی

1. ارتقاء و تعمیق سطح مطالعات اسلامی و شیعی با توجه به پرسش‌های مطرح در جهان معاصر؛
2. معرفی و تبلیغ عالمانه و جامع‌نگر اسلام و تشیع در عرصه بین‌الملل به ویژه در حوزه گفتگوی ادیان؛
3. پرورش نیروهای توانمند، جهت تدریس و تصدی مسئولیت‌های علمی؛
4. تقویت توان مناظره و ارتباط با علما و اندیشمندان در زمینه مطالعات اسلامی و پاسخ به شبهات مستشرقان؛
5. افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی در زمینه مطالعات اسلامی؛
6. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به سطوح بالاتر؛
7. شناخت استدلالی و عمیق مسائل فقهی و اصولی و آشنایی با روش‌های استنباط فقهی؛
8. ایجاد توان تتبع و تحقیق در زمینه فقه و اصول؛
9. ایجاد توان استفاده از منابع فقهی و اصولی.

ماده ۴- سیاست‌های رشته مطالعات اسلامی

1. اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛
2. اهتمام به تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل علمی، تبلیغی و مهارتی؛
3. اهتمام به تقویت تعبد و تعهد دینی و دفاع از آموزه‌ها و عقائد مکتب اهل‌بیت‌علیهم‌السلام در عین اهتمام به مباحث تطبیقی؛
4. اهتمام به تقویت مبانی نظام مقدس اسلامی و ترویج ارزش‌های آن؛
5. تأکید بر آموزش پژوهش‌گرا؛
6. تأکید بر بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و روش‌های کارآمد آموزشی با اهتمام به سنت‌های حوزوی؛
7. تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و مهارتی و توجه به نیازهای روز در عرصه بین‌الملل؛
8. تأکید بر شناسایی استعدادها و برتر در زمینه تدریس و تبلیغ در خارج کشور؛
9. تأکید بر استفاده از متون آموزشی واجد استانداردهای لازم؛
10. اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن؛
11. اهتمام به ارتباط با مراکز دینی و علمی دنیا.

مادة ۵- ضرورت رشته مطالعات اسلامی

1. اهمیت فوق‌العاده معرفی و تبلیغ جهانی مکتب اهل‌بیت علیهم السلام و نیز گفتگو و تعامل با پیروان سایر ادیان از دیدگاه قرآن و روایات؛
2. رسالت حوزه علمی در ارائه آموزه‌ها و معارف اسلامی و شیعی در عرصه بین‌الملل به زبان‌های رایج؛
3. نیاز جامعه جهانی به معرفی اسلام ناب و مکتب اهل‌بیت علیهم السلام.

مادة ۶- نظام آموزشی رشته مطالعات اسلامی

نظام آموزشی این رشته نیم‌سال، درسی [۲] و حضوری است. طول دوره بدون احتساب پایان‌نامه حداقل شش و حداکثر هشت نیم‌سال است.

تمامی دروس هر دوره از این رشته، حسب مورد به یکی از زبان‌های انگلیسی، عربی، اسپانیایی، فرانسوی، آلمانی و... ارائه می‌گردد.

تبصره: در صورت عدم امکان ارائه درسی به زبان مقصد، می‌توان آن درس را به زبان فارسی ارائه داد؛ مشروط بر اینکه تعداد واحدهای ارائه‌شده به زبان فارسی، از سی درصد کل واحدهای دوره تجاوز نکند.

مادة ۷- شرایط پذیرش رشته مطالعات اسلامی

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی، بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
 2. دارا بودن مدرک علمی سطح دو؛
 3. آشنایی با زبان دوره در حد پیشرفته؛
 4. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی.
- تبصره: در آزمون ورودی از مواد درسی زیر (در حد سطح دو حوزه) امتحان به عمل می‌آید:

1. کلام اسلامی
2. فلسفه اسلامی
3. تاریخ پیامبر اسلام و ائمه علیهم السلام
4. زبان دوره در حد پیشرفته

مادة ۸- جدول دروس پیش‌نیاز رشته مطالعات اسلامی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	تاریخ معاصر جهان	۳۲	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جهان در صد سال اخیر
•	منطق	۳۲	شناخت استدلالی مباحث مهم و کاربردی برهان و مغالطه از منطق قدیم
•	تاریخ معاصر ایران	۳۲	بررسی تحلیلی تاریخ فرهنگی، اجتماعی و سیاسی معاصر ایران
•	متون تخصصی فقه	۳۲	کسب توان فهم متون تخصصی فقه به زبان دوره

متون تخصصی عقائد و اخلاق	۴۸	کسب توان فهم متون تخصصی عقائد و اخلاق به زبان دوره
متون تخصصی قرآنی و روایی	۴۸	کسب توان فهم متون تخصصی قرآنی و روایی به زبان دوره
جمع	۲۲۴	

تبصره: طلابی که دروس پیش‌نیاز را در مراکز معتبر گذرانده باشند، در صورت مطابقت هشتاد درصدی سرفصل‌ها از گذراندن این دروس معاف هستند.

ماده ۹- عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان	ساعت
۱	دروس عمومی	۵۷۶
۲	دروس تخصصی	۱۰۷۲
جمع کل		۱۶۴۸

ماده ۱۰- عناوین و مشخصات تفصیلی دروس رشته مطالعات اسلامی

۱. دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	فقه	۱۶۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه (از القول فی ماهیه العیب تا آخر مکاسب)
•	اصول	۳۲۰	شناخت استدلالی مباحث مهم اصولی طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه (جلد اول کفایة الاصول از ابتدای المقصد الثانی فی النواهی تا پایان جلد دوم)
•	روش تحقیق پیشرفته	۳۲ + ۱۶ نظری عملی	تقویت توان تحقیق و پژوهش در مسائل اسلامی با آموزش روش‌های تحقیق و کیفیت بهره‌برداری از ابزار و منابع
•	روش تدریس	۳۲ + ۱۶ نظری عملی	ایجاد توان مهارت تدریس با آموزش روش‌ها و فنون کلاس‌داری و ارزشیابی
جمع		۵۷۶	

۲. دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	معارف قرآن ۱	۳۲	شناخت معارف قرآن در بخش «خداشناسی» (اثبات ذات، رابطه صفات و ذات و تبیین توحید، علم، قدرت، حیات، حکمت، عدالت، اراده، خالقیت، هدف‌داری و... و بیان مراتب افعال خداوند)
•	معارف قرآن ۲	۳۲	شناخت معارف قرآن در بخش «انسان و معادشناسی» (حقیقت انسان، مرگ و عالم برزخ، قیامت و ویژگی‌های آنها)
•	معارف قرآن ۳	۳۲	شناخت معارف قرآن در بخش «راه و راهنماشناسی» (ضرورت، ویژگی‌ها، وظایف و اختیارات، راه شناخت انبیاء و اثبات نبوت و خاتمیت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم)
•	معارف قرآن ۴	۳۲	شناخت معارف قرآن در بخش «حقوق و سیاست»
•	اخلاق در قرآن	۳۲	شناخت اصول، قواعد، مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی و نیز فضائل و رذائل اخلاقی از دیدگاه قرآن کریم

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
•	عقائد خاص شیعه ۱ و ۲	۶۴	تبیین استدلالی اعتقادات خاص شیعه، مانند: امامت، ولایت، بداء، توسل، شفاعت، رجعت، تقیه، مهدویت و انتظار با رویکرد پاسخ به شبهات
•	فلسفه اسلامی	۱۲۸	آشنایی با رؤس ثمانیه فلسفه و شناخت استدلالی مباحث فلسفه اسلامی
•	تاریخ تمدن اسلامی	۳۲	شناخت شکل‌گیری و سیر تطور و رشد علوم، فنون، ادب، فرهنگ و هنر اسلامی با تأکید بر رویکرد جامع اسلام به آبادانی دنیا و آخرت انسان‌ها
•	اسلام و مستشرقان	۳۲	شناخت ماهیت استشراق، مکاتب آن و نقد و بررسی مهم‌ترین شبهات خاورشناسان پیرامون اسلام و تشیع
•	مکاتب فلسفی معاصر غرب ۱ و ۲	۶۴	شناخت و بررسی آموزه‌ها و مسائل اصلی مکاتب فلسفی مهم، جدید و تأثیرگذار غرب
•	مسائل جدید کلامی	۳۲	شناخت مهم‌ترین مسائل جدید کلامی، مانند: معرفت و تجربه‌دینی، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین
•	فرق و مذاهب کلامی	۳۲	شناخت آموزه‌ها، روش‌ها و کتب اصلی فرقه‌های مهم و زنده تشیع و تسنن و فرق منحرف مانند وهابیت و بابیت
•	عرفان اسلامی	۳۲	شناخت آموزه‌ها، مشرب‌ها و مسائل اصلی عرفان اسلامی
•	فلسفه اخلاق	۳۲	شناخت مبادی تصویری و تصدیقی و ملاکات گزاره‌های اخلاقی و مهم‌ترین نظریات و مکاتب در فلسفه اخلاق
•	ادیان ابراهیمی	۳۲	شناخت و چگونگی پیدایش تطورات تاریخی، کتب مقدس، آموزه‌ها، مناسک و آداب مهم ادیان ابراهیمی (مسیحیت و یهودیت)
•	ادیان شرقی	۳۲	شناخت و چگونگی پیدایش تطورات تاریخی، کتب مقدس، آموزه‌ها، مناسک و آداب مهم ادیان شرقی، مانند بودایی، هندو و کنفوسیوس
•	جریان‌های سیاسی مذهبی جهان اسلام	۳۲	شناخت و بررسی مبانی فکری، علل پیدایش، سیر تطور و نقش جریان‌ها و نحله‌های سیاسی و مذهبی موجود و مؤثر در جهان اسلام
•	اصول و روش‌های ترجمه	۳۲ + ۱۶ نظری عملی	آشنایی با اصول و روش‌های برگرداندن متون اسلامی به زبان دوره
•	اصول و روش‌های نگارش	۳۲ + ۱۶ نظری عملی	آشنایی با اصول و قواعد نگارش مقالات و آثار پژوهشی به زبان دوره
•	فن سخنوری	۳۲ + ۱۶ نظری عملی	آشنایی با مهارت ایراد سخنرانی در مجامع دینی و دانشگاهی به زبان دوره
•	تبلیغ و ارتباطات	۳۲	آشنایی با تبلیغ به عنوان یکی از ابزارهای ارتباطی با تأکید بر شیوه‌های نوین ارتباطاتی
•	پایان‌نامه	۱۹۲ عملی	ارائه پژوهشی جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات مرتبط با مطالعات اسلامی به زبان دوره
جمع		۱۰۷۲	

[۱]. این مصوبه قبلاً به عنوان مصوبه ۸۱۲ در جلسه ۲۵ کمیته بررسی و تصویب رشته‌ها، (دوره پنجم)، مورخ ۳۰/۱۰/۹۰ به تصویب رسیده بود، که پس از اصلاح مطابق تصمیم جلسه ۸۱ شورای عالی حوزه‌های علمیه (دوره ششم)، به مصوبه ۹۳۳ تغییر یافت.

[۲]. در این نظام، هر درس به صورت مستقل ارزیابی می‌شود و قبولی یا رد در یک درس، تأثیری در قبولی یا رد دروس دیگر ندارد.

برای مشاهده سایر رشته‌های تخصصی سطح سه کلیک کنید